

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1941 kl. 7 f. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321), dels ock en i ämnet väckt motion.

Genom en den 7 mars 1941 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 121, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat, här nedan intaget förslag till lag om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft en i anledning av densamma inom andra kammaren väckt motion, nr 267, av herr Andersson i Igelboda. I motionen hemställs, att riksdagen för sin del måtte besluta,

dels att sinnessjuklagens 18 § andra stycke erhåller följande lydelse:

»Utskrivning enligt första stycket må ej äga rum av den, som på grund av sin sinnesbeskaffenhet av domstol förklarats icke kunna fällas till ansvar för begånget brott»;

dels ock att sinnessjuklagens 20 § första stycke erhåller följande lydelse:

»Beträffande sådan för vård å sinnessjukhus intagen person, för vilkens utskrivning jämlikt 18 § hinder möter på grund av vad i andra stycket av samma paragraf stadgas, tillkomme det sinnessjuknämnden att antingen själv efter anmälan eller framställning, som nedan sägs, besluta om utskrivning enligt 17 eller 19 § eller uppdraga åt sjukvårdsläkaren att därom meddela beslut.»

I fråga om de skäl, som ligga till grund för motionärens hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

De föreslagna ändringarna i sinnessjuklagen avse *dels* tillsynen över statens anstalter för vård av sinnesslöa, *dels ock* bestämmelserna om utskrivning från sinnessjukhus.

Tillsynen över statens anstalter för vård av sinnesslöa.

Enligt 1 § *sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321)* utövas överinseendet över sinnessjukvården av medicinalstyrelsen, som därvid särskilt

har att vaka över att de sinnessjuka erhålla omsorgsfull vård och behandlas med mildhet efter människokärlekens fordringar. Vissa sinnessjukvården rörande frågor skola, enligt närmare föreskrifter i lagen, behandlas av en särskild nämnd, sinnessjuknämnden (2 §). Under medicinalstyrelsen utövas tillsynen över sinnessjukvården av en av Konungen förordnad överinspektör för sinnessjukvården i riket. Denne äger deltaga i sinnessjuknämndens överläggningar (3 §). Vad i sinnessjuklagen stadgas om sinnessjukdom och sinnessjuk skall i tillämpliga delar gälla beträffande sinnesslöhet och sinnesslö (7 §). Bestämmelser angående befogenheter för överinspektören för sinnessjukvården eller rörande förhållanden, som eljest äga samband med hans tjänst, finnas vidare i 14, 18, 20, 21, 39 och 50 §§ i lagen.

Bestämmelser av sist angivna innehåll återfinnas jämväl i 3, 10, 104, 111, 117, 120, 127 och 133 §§ *stadgan den 19 september 1929 (nr 328) angående sinnessjukvården i riket* samt 6, 8 och 9 §§ *instruktionen för sinnessjuknämnden samma dag (nr 330)*.

I *instruktionen för överinspektören för sinnessjukvården i riket den 19 september 1929 (nr 331)* regleras närmare dennes åligganden. Däri föreskrives, bland annat, att det ankommer på överinspektören att övervaka, att gällande bestämmelser angående vård av sinnessjuka varda noggrant iakttaga, samt att i övrigt vidtaga de åtgärder, som enligt lag eller annan allmän författning ankomma på honom. — Från och med år 1931 finnes vidare inrättad en befattning såsom inspektör för sinnesslövärd. *Instruktion* för denne är utfärdad *den 19 december 1930 (nr 443)*. Inspektören åligger att utöva tillsyn över statsunderstödda anstalter, avsedda att mottaga endast obildbara sinnesslöa, att verkställa medicinsk-psykiatrisk inspektion vid andra statsunderstödda anstalter för sinnesslöa, statsunderstödda epileptikeranstalter, statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa och vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte samt att i övrigt vidtaga de åtgärder, som enligt allmän författning eller särskilt stadgande ankomma på honom.

Till icke statliga anstalter för sinnesslöa utgå statsbidrag enligt bestämmelser i två kungörelser, nämligen *kungörelsen den 19 maj 1933 (nr 236) angående statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för obildbara sinnesslöa* samt *kungörelsen samma dag (nr 237) angående statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter*.

I två likalydande motioner (I: 11 och II: 21) hemställdes vid 1940 års lagtima riksdag, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om sådana ändringar i vederbörande instruktioner, att tillsynen över statens sinnesslövärd överflyttades från överinspektören för sinnessjukvården till inspektören för sinnesslövärd.

Över motionerna avgåvos utlåtanden till statsutskottet av medicinalstyrelsen samt nyssnämnda båda inspektörer. Överinspektören för sinnessjukvården, överläkaren Otto Brundin ansåg sig icke kunna tillstyrka en ändrad uppdelning av tillsynen över de sinnesslöa. Medicinalstyrelsen och dåvarande

inspektören för sinnesslövärderna, docenten E. Goldkuhl förordade däremot en ändring i enlighet med yrkandet i motionerna.

Statsutskottet anförde i sitt i ärendet avgivna utlåtande, nr 77, att då delade meningar rådde mellan de sakkunniga myndigheterna på området, utskottet icke ansåge sig böra taga ställning till det i motionerna berörda spörsmålet. Detsamma borde lämpligen underkastas en närmare prövning genom Kungl. Maj:ts försorg, innan slutlig ställning toges till detsamma.

På förslag av utskottet anhöll riksdagen (skrivelse nr 153), att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida och i vad mån en ändring av nuvarande ordning för tillsynen över statens anstalter för vård av sinnesslöa borde äga rum, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill prövningen kunde föranleda.

Kungl. Maj:t uppdrog därefter den 21 juni 1940 åt medicinalstyrelsen att taga det av riksdagen berörda spörsmålet under övervägande samt avgiva förslag i ämnet.

Medicinalstyrelsen avgav den 26 oktober 1940 skrivelse med utredning i ärendet.

Vid skrivelsen funnos fogade yttranden av överinspektören för sinnessjukvården samt nuvarande inspektören för sinnesslövärderna Anna Lisa Annell. Överinspektören förklarade sig icke kunna finna den ifrågasatta inskränkningen i sinnessjukvårdsinspektörens uppgifter riktig eller ändamålsenlig, varför han bestämt avstyrkte klyvning av inspektoratet av vården å de statliga sinnessjukhusen. Inspektören Anna Lisa Annell förordade däremot en överflyttning av tillsynen över statens sinnesslövärd från överinspektören för sinnessjukvården till inspektören för sinnesslövärderna.

Medicinalstyrelsen hemställde i skrivelsen, att Kungl. Maj:t ville vidtaga erforderliga åtgärder för att de statens sinnessjukhus eller avdelning därav, som äro avsedda för vård av sinnesslöa, måtte underställas inspektion av inspektören för sinnesslövärderna.

För innehållet i skrivelsen och nyssnämnda yttranden redogöres närmare å sid. 6—10 i propositionen, vartill utskottet hänvisar.

Vid remiss till lagrådet den 28 februari 1941 av det genom förevarande proposition framlagda lagförslaget anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Möller* — efter att hava redogjort för gällande författningsbestämmelser och föreliggande utredning om den statliga sinnesslövärderna — följande:

»Enligt sinnessjuklagen utövar överinspektören för sinnessjukvården i riket under medicinalstyrelsen tillsynen över sinnessjukvården. Hans åligganden regleras närmare i den för honom utfärdade instruktionen. Men därjämte har i sinnessjuklagen inspektören tillagts befattning i olika hänseenden med vissa sinnessjukvårdsfrågor, vilka behandlas i lagen.

Vad i sinnessjuklagen stadgas om sinnessjukdom och sinnessjuk skall enligt lagens 7 § i tillämpliga delar gälla beträffande sinnesslöhet och sinnesslö. På grund härav tager överinspektören för sinnessjukvården befatt-

ning ej blott med de egentliga sinnessjukhusen utan även med de slutna anstalter, som staten inrättat för vård av vuxna sinnesslöa; dessa anstalter äro nämligen hänförliga till sinnessjukhus i sinnessjuklagens mening.

Sedan år 1931 finnes inrättad en särskild befattning såsom inspektör för sinnesslövärderna. Någon inskränkning i de befogenheter, som enligt sinnessjuklagen tillkomma överinspektören för sinnessjukvården, skedde emellertid ej i och med inrättandet av tjänsten såsom inspektör för sinnesslövärderna. Denne utövar till följd härav ej tillsynen över de statliga anstalterna för vuxna sinnesslöa. Däremot utövar inspektören för sinnesslövärderna tillsyn över, bland annat, de statsunderstödda anstalterna för sinnesslöa samt statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa.

Den i ärendet förebragta utredningen synes mig utvisa, att åtskilliga fördelar skulle vara att vinna genom att — i enlighet med vad medicinalstyrelsen föreslagit och inspektören för sinnesslövärderna förordnat — tillsynen över de statliga sinnessjukhus eller avdelningar av sinnessjukhus, vilka äro avsedda för vård av sinnesslöa, överflyttades från överinspektören för sinnessjukvården till inspektören för sinnesslövärderna. I fråga om de skäl, som tala till förmån för en sådan överflyttning, vill jag hänvisa till vad medicinalstyrelsen och inspektören för sinnesslövärderna därom anfört i sina yttranden i ärendet. Vad överinspektören för sinnessjukvården, som avstyrkt förslaget om överflyttning av nyssnämnda tillsyn, andragit såsom grund för sitt ståndpunktstagande synes mig icke ådagalägga, att några nämnvärda olägenheter skulle vara förenade med överflyttningen.

Jag förordar därför medicinalstyrelsens förslag om ändrad fördelning av de ifrågavarande båda inspektörernas arbetsområden. För genomförande av detta förslag erfordras dels ändring av sinnessjuklagen, dels ock ändringar av vissa administrativt utfärdade författningar på sinnessjukvårdens område.

Ändringen i sinnessjuklagen synes mig enklast kunna ske genom ett tillägg till 7 §. Enligt nämnda lagrumms nuvarande lydelse skall vad i sinnessjuklagen stadgas om sinnessjukdom och sinnessjuk i tillämpliga delar gälla beträffande sinnesslöhet och sinnesslö. Det avsedda tillägget till paragrafen skulle innehålla, att beträffande sinnesslövärderna vad i lagen stadgades om överinspektören för sinnessjukvården i stället skulle gälla en av Konungen förordnad inspektör för sinnesslövärderna. Tillägget torde böra förlänas gällande kraft från och med den 1 juli 1941.

De ändringar, som för genomförande av medicinalstyrelsens förslag erfordras i administrativa sinnessjukförfattningar, torde jag vid ett senare tillfälle få anmäla.»

Ändring av bestämmelserna om utskrivning från sinnessjukhus.

Enligt sinnessjuklagen meddelas beslut om utskrivning från sinnessjukhus antingen av sinnessjukanämnden eller av vederbörande sjukvårdsläkare; i

fråga om rätten att meddela förordnande om utskrivning är därjämte överinspektören för sinnessjukvården jämställd med sjukvårdsläkaren.

Sinnessjuknämnden behandlar fråga om utskrivning av den, som på grund av sin sinnesbeskaffenhet av domstol förklarats icke kunna fällas till ansvar för begånget brott eller som enligt domstols förordnande intagits i allmän uppfostringsanstalt men överförts till sinnessjukhus och slutligt utskrivits från anstalten eller som, enligt vad känt är, under inflytande av sinnessjukdom begått mot annans personliga säkerhet riktat brott, vilket icke blivit beivrat (20 § första stycket, jämfört med 18 § andra stycket). Enligt lagen den 18 juni 1937, nr 470, om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen skall sinnessjuknämnden jämväl handlägga fråga om utskrivning av den, som intagits å sinnessjukhus i samband med frigivning från straffarbete eller fängelse eller utskrivning från förvaring eller internering i säkerhetsanstalt; denna lagändring har emellertid ännu ej trätt i kraft.

I andra än nu nämnda fall ankommer det å sjukvårdsläkaren — och å överinspektören för sinnessjukvården — att förordna om utskrivning (20 § andra stycket); genomföres det i det föregående framlagda förslaget om ändring av 7 § sinnessjuklagen överflyttas nämnda befogenhet i fråga om sinnesslöa från överinspektören för sinnessjukvården till inspektören för sinnesslövärderna.

Jämte det sinnessjuknämnden sålunda i första hand beslutar om utskrivning beträffande vissa angivna kategorier sinnessjuka, fungerar nämnden i fråga om övriga sinnessjuka såsom överinstans i förhållande till sjukvårdsläkaren i utskrivningsfrågor. Har sjukvårdsläkaren lämnat framställning om utskrivning utan bifall, må nämligen envar, som äger påkalla utskrivning, hänskjuta utskrivningsfrågan till sinnessjuknämndens prövning (23 §).

I 17—19 §§ sinnessjuklagen regleras närmare de fall, i vilka utskrivning från sinnessjukhus kan äga rum.

Enligt 17 § skall den intagne ofördröjligen utskrivas, om vid viss prövning, som skall ske kort tid efter intagandet, icke framgår, att den intagne är i behov av vård å sinnessjukhus, eller om det senare befinnes, att sådant behov förefunnits varken vid intagandet eller under vistelsen å sinnessjukhuset. Detsamma skall enligt nämnda paragraf gälla, där sinnessjuk, som intagits för vård, blivit återställd till hälsan eller, ehuru icke återställd, så förbättrad, att han ej längre är i behov av vård å sinnessjukhus; i sådant fall må dock under vissa omständigheter anstånd äga rum med utskrivandet.

Kan sinnessjuk, som intagits för vård å sinnessjukhus, vistas utom sjukhuset utan fara för annans personliga säkerhet eller eget liv, må, ändå att den sjuke är i behov av vård å sådant sjukhus, enligt 18 § första stycket utskrivning ske, därest det erfordras för beredande av plats för annan sinnessjuk, som uppenbarligen är i större behov av vård, eller på tillfredsställande sätt finnes sorjt för den sjukens vårdande utom sjukhuset.

Slutligen må enligt 19 § utskrivning på försök för en tid av högst ett år i sänder ske av sinnessjuk, som är för vård intagen å sinnessjukhus, därest den sjukens tillstånd icke innefattar fara för annans personliga säkerhet eller eget liv. Sådan utskrivning må förbindas med åläggande att iakttaga de föreskrifter, som utskrivningsmyndigheten må hava meddelat.

Utskrivning enligt 17 eller 19 § må — med visst undantag, från vilket i detta sammanhang kan bortses — ske såväl av straffriförklarade och med dem jämställda som av övriga sinnessjuka. Utskrivning av straffriförklarade och med dem jämställda kan däremot icke ske på de i 18 § första stycket angivna grunderna (18 § andra stycket). Sinnessjuknämnden kan alltså endast såsom överinstans i förhållande till sjukvårdsläkaren meddela beslut om utskrivning enligt 18 § första stycket.

Utskrivning av den, som för vård intagits å sinnessjukhus, må påkallas av den intagne själv, så ock av hans förmyndare, gode man, make eller anförvant eller av någon, som är ansvarig för kostnaden för hans vårdande å sinnessjukhuset (22 § första stycket). Har sinnessjuknämnden avslagit dylik framställning, må nämnden ej till prövning upptaga ny framställning, som inkommit förrän fyra månader förflutit från den dag, då beslutet om avslag å den föregående framställningen meddelades (22 § andra stycket). Bestämmelserna i 22 § gälla även i fråga om klagomål, som anföres hos nämnden (23 §).

Nu återgivna bestämmelser skola i tillämpliga delar lända till efter rättelse i fråga om utskrivning från sinnessjukavdelning vid fångvården av den, som jämlikt 47 § förvaras där för vård; dock skola föreskrifterna om rätt för överinspektören för sinnessjukvården att föreslå utskrivning (vilken rätt tillkommer honom enligt 21 § andra stycket) icke tillämpas (50 §).

I skrivelse den 19 november 1940 har sinnessjuknämnden gjort framställning om viss ändring av bestämmelserna rörande nämndens verksamhet. Sinnessjuknämndens förslag innefattas i en vid nämndens framställning fogad promemoria.

I promemorian framhålles inledningsvis, att antalet ärenden, som nämnden haft att handlägga, oavbrutet ökats under nämndens verksamhetstid eller från och med år 1931. Till belysning härav återopas i promemorian följande med motsvarande uppgifter för år 1940 sedermera fullständiga tabell:

	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940
Inkomna ärenden ..	460	520	673	804	1,058	1,221	1,519	1,792	2,217	2,340
Avgjorda utskriv- ärenden	363	457	593	741	963	1,122	1,417	1,685	2,144	2,243
Övriga	69	49	56	83	75	76	17	24	74	82
Utgående expedi- tioner	702	996	1,471	1,796	2,229	2,565	3,277	3,623	3,982	4,215

Den arbetsbörda, som kommit att läggas på sinnessjuknämnden, hade enligt promemorian på grund av ökningen av antalet ärenden blivit alltmera betungande, och behov av lättnad i arbetsbördan hade förelegat sedan flera år. Genom de rådande förhållandena och de av statsmakterna anbefallda sparsamhetsåtgärderna inom statsförvaltningen hade detta behov ytterligare

aktualiserats. Vål påginge utredning om vissa ändringar i strafflagen, vilka möjligen komme att medföra ändringar jämväl i fråga om nämndens verksamhet. Med hänsyn till att behovet av en reduktion av nämndens arbetsbörda vore synnerligen aktuellt, borde emellertid, utan avvaktan å nämnda utredning, vissa smärre ändringar vidtagas i bestämmelserna om nämndens verksamhet. Därigenom kunde åtminstone en ytterligare ökning av nämndens arbete hindras för de närmaste åren.

I promemorian behandlas därefter de ändringar, som anses kunna nu vidtagas dels i fråga om ärenden, i vilka nämnden fungerar såsom överinstans, dels ock beträffande frågor om utskrivning av straffriförklarade och med dem jämställda.

Beträffande först de ärenden, i vilka sinnessjuknämnden utgör överinstans, anföres i promemorian, att dylika ärenden som regel vore av enkel beskaffenhet och att nämndens och läkarens uppfattning i de allra flesta fallen stämde överens. Under 1938 förekom sålunda endast i 2 fall av 248 att nämndens beslut avvek från läkarens. Klagorätt borde emellertid fortfarande finnas i dylika fall, och det torde därför icke böra ifrågakomma att avlasta dessa ärenden från nämnden. En minskning av antalet sådana ärenden kunde dock ske genom att den tid, som måste förflyta från det en framställning avsloges till dess ny framställning upptoges till prövning, förlängdes från fyra till sex månader. I många fall gjordes ny framställning omedelbart efter det att den föreskrivna tiden av fyra månader utgått. Prövning av vårdbehovet torde emellertid ej behöva ske med kortare tidsmellanrum än sex månader. Inträffade ändrade förhållanden, ägde läkaren oberoende av nu ifrågavarande bestämmelser möjlighet att när som helst utskrivna patienten.

I fråga därefter om ärenden rörande straffriförklarade och med dem jämställda framhålles i promemorian, att antalet sådana ärenden ökats såväl absolut som relativt. Nämnda slag av ärenden utgjorde sålunda 1931 237 eller 68 procent och 1939 1819 eller 85 procent av samtliga ärenden. Om dessa ärenden anföres vidare i promemorian:

Många av dessa fall äro dock sådana att brottet är obetydligt och patientens psykiska tillstånd sådant att farlighet eller högre grad av samhällsbesvärlighet praktiskt taget kan uteslutas. Sådana relativt obetydliga brott äro t. ex. en del enkla egendomsbrott, småstölder, en del fall av fylleri, vissa trafikförseelser m. fl. och vanliga psykiatriska diagnoser i dylika fall är imbecillitet, psykiska åldersförändringar eller psykopati. Just för dessa grupper av sjuka är det ofta önskvärt med en över flera år utsträckt försöksutskrivningstid innan definitiv utskrivning sker. Enligt nu gällande bestämmelser (sinnessjuklagens 19 §) kan utskrivning på försök ske under en tid av högst ett år i sänder. En ändring kunde tänkas i denna bestämmelse så att sinnessjuknämnden finge rätt att försöksutskrivna på längre tid, antingen från början fixerad, t. ex. på tre år, eller på obestämd tid, tills vidare, varvid det skulle ankomma på läkaren att, när han funne anledning därtill föreligga, inkomma med begäran om definitiv utskrivning av patienten. Har viss tid fixerats och ändrade förhållanden göra utskrivning före tidens utgång önskvärd kan sådan utan ändring av nu gällande bestämmelser påyrkas när som helst av

sjukvårdsläkaren eller högst var fjärde månad av den sjuke själv eller hans anhöriga. Därest man förlänger den klagotid, varom förut förmåls, från fyra till sex månader, blir följden, att den tid, inom vilken ny begäran i ifrågasvarande hänseende får göras av den sjuke själv eller av hans anhöriga, även förlänges till sex månader.

Vid dylik försöksutskrivning skulle genom ändrad praxis i nämnden bestämmandet av villkoren som regel kunna överlämnas till sjukvårdsläkaren. Härigenom skulle ett antal av de ärenden rörande ändrade försöksutskrivningsvillkor och permissioner, som nu förekomma i nämnden, bortfalla. En ytterligare fördel ur vårdsynpunkt vore det smidigare förfarings sättet vid ombyte av platser och dylikt, som härav skulle bli följden.

Genom den föreslagna ändringen skulle alltså sinnessjuknämnden liksom hittills besluta om försöksutskrivning och utskrivning av alla straffriförklarade och övriga för vilka utskrivning ankommer på nämnden. I alla fall där farlighet för annans personliga säkerhet eller eget liv kunde anses föreligga skulle nämnden i detalj bestämma villkoren vid patientens försöksutskrivning och besluta om försöksutskrivning endast under viss begränsad tid för att få möjlighet att, genom den rapport om fallets dittillsvarande utveckling, som medföljer en begäran om fortsatt försöksutskrivning, följa detsamma och successivt giva större friheter tills slutligen definitiv utskrivning kunde ifrågakomma. I övriga fall skulle nämnden besluta försöksutskrivning på obestämd tid och giva fullmakt åt läkaren att bestämma om detaljerna i försöksutskrivningsvillkoren.

Det vore enligt promemorian svårt att med större noggrannhet beräkna, i vilken utsträckning de i promemorian föreslagna ändringarna beträffande nämndens verksamhet komme att återverka på nämndens arbetsbörda. Vid genomgång av ärendena hos nämnden under 1938 hade emellertid framgått, att en ökning av klagotiden från fyra till sex månader skulle hava medfört en minskning under året med 120 ärenden eller cirka sju procent, samt att en längre försöksutskrivningstid än ett år och bemyndigande för läkaren att besluta om de föreskrifter, som skulle gälla för den försöksutskrivne under utskrivningstiden, skulle hava medfört en minskning med 235 ärenden eller cirka 13 procent. Återverkningarna av dylika ändringar skulle dock göra sig gällande även följande år, varför den minskning i nämndens arbetsbörda, som ändringarna komme att medföra, i verkligheten bleve större än vad angivna siffror utvisade.

För genomförande av nu föreslagna åtgärder beträffande sinnessjuknämndens verksamhet erfordrades enligt promemorian vissa ändringar i 19 § första stycket och 22 § andra stycket sinnessjuklagen.

Över sinnessjuknämndens framställning hava efter remiss yttranden avgivits av medicinalstyrelsen, länsstyrelserna i Östergötlands, Kronobergs, Örebro och Kopparbergs län, strafflagberedningen, psykiatriska föreningen samt centralstyrelsen för Sveriges läkarförbund.

De av sinnessjuknämnden föreslagna ändringarna i sinnessjuklagen tillstyrkas eller lämnas utan erinran av *medicinalstyrelsen, de i ärendet hörda länsstyrelserna, psykiatriska föreningen och centralstyrelsen för Sveriges läkarförbund.*

Strafflagberedningen finner icke något att erinra mot sinnessjuknämndens förslag, att försöksutskrivning ej skulle behöva vara till tiden bestämd utan kunna ske tills vidare. Det torde enligt beredningen även vara lämpligt, att till tiden fixerad försöksutskrivning ej, såsom för närvarande vore fallet, begränsades till högst ett år. Beredningen framhåller dock, att en till lång tid fixerad försöksutskrivning kunde — särskilt för patienter, som begått lindriga brott eller som begått brott under inflytande av sinnessjukdom och därefter tillfrisknat — framstå som en onödig hårdhet.

Beredningen framhåller vidare, att de av sinnessjuknämnden föreslagna ändringarna skulle medföra endast en relativt ringa lättnad i nämndens arbetsbörda och att, även om ändringarna genomfördes, situationen inom kort komme att bli densamma som nu och frågan om ny ändring i nämndens verksamhet komme att snart åter bli aktuell. I anslutning härtill anför beredningen:

Det vore därför önskvärt, att sinnessjuklagen i anledning av nämndens framställning gäves en avfattning, som möjliggjorde för nämnden att befria sig från sådana ärenden, där icke patientens farlighet eller andra samhällliga hänsyn nödvändiggjöra speciella garantier ifråga om utskrivningen. Som i nämndens skrivelse framhålles, är ju beträffande många straffriförklarade förhållandena sådana, att farlighet eller högre grad av samhällsbesvärlighet praktiskt taget kan uteslutas. Beträffande sådana fall torde nämnden utan olägenhet kunna överlämna åt vederbörande sjukvårdsläkare att besluta i utskrivningsfrågan, och detta synes kunna ske såväl beträffande försöksutskrivning som definitiv utskrivning. Där försöksutskrivning skett och patienten sedan icke behövt återintagas på sjukhuset, torde nämligen den definitiva utskrivningen som regel endast innebära, att allt fortlupit enligt beräkning och att patienten motsvarat de förväntningar, som fästes vid honom, då han försöksutskrevs. Sedd ur synpunkten av patientens samhälls-farlighet är skillnaden mellan försöksutskrivning och definitiv utskrivning oftast icke stor, och beslut om definitiv utskrivning torde som regel icke innefatta några svårare bedömanden. Givetvis skulle det stå nämnden fritt att i varje enskilt fall avgöra, huruvida nämnden ville till sjukvårdsläkaren överlämna att besluta om definitiv utskrivning eller endast om försöksutskrivning eller fortsatt försöksutskrivning. Nämnden skulle härvid kunna taga hänsyn till olika speciella faktorer, bland annat vederbörande sjukvårdsläkares större eller mindre försiktighet i utskrivningsfrågor.

Enligt det förut sagda ifrågasätter strafflagberedningen icke någon inskränkning i sinnessjuknämndens befogenheter utan förmenar allenast att åt nämnden bör ges möjlighet att efter prövning i varje enskilt fall uppdraga åt sjukvårdsläkaren att besluta i vissa utskrivningsfrågor. Straffriförklarad eller därmed likställd skulle alltså icke kunna utskrivas från sinnessjukhus utan att nämnden åtminstone en gång tagit ståndpunkt till fallet. Som regel torde detta komma att ske första gången försöksutskrivning ifrågasättes för patienten, men undantagsvis kunna fallen vara sådana att nämnden redan på ett tidigare stadium kan taga upp frågan, huruvida åt sjukvårdsläkaren bör överlämnas att besluta om utskrivning.

Över det förslag, som strafflagberedningen framlagt beträffande sinnessjuknämndens verksamhet, hava yttranden infordrats från medicinalstyrelsen och sinnessjuknämnden.

Medicinalstyrelsen förklarar sig icke hava något att erinra mot vad strafflagberedningen föreslagit. Styrelsen framhåller emellertid, att vid omredigering av 20 § sinnessjuklagen den möjligheten borde beaktas, att en tidigare som ofarlig ansedd patient under en av vederbörande sjukvårdsläkare på grund av delegering från nämndens sida beslutad försöksutskrivning kunde visa tendens till mot annans personliga säkerhet riktade gärningar. En förnyad försöksutskrivning borde i sådant fall enligt medicinalstyrelsens mening obligatoriskt beslutas av sinnessjuknämnden själv.

Sinnessjuknämnden ansluter sig till beredningens förslag. Följande erinran framställes dock av nämnden:

Sedan nämnden till sjukvårdsläkaren överlämnat att besluta om utskrivning av viss person, skulle frågan om denne sjukets utskrivning icke vidare komma under nämndens prövning. Om den sjuke emellertid, innan han helt utskrives, begär ett nytt, mot annans personliga säkerhet riktat brott, som icke beivras, torde konsekvensen fordra, att frågan om hans utskrivning ånyo underställes nämndens prövning. Att beslutanderätten i fråga om hans utskrivning överlämnats åt sjukvårdsläkaren, kan ju ha berott därpå, att den sjuke tidigare endast gjort sig skyldig till egendomsbrott. Det torde böra upptagas en tilläggsbestämmelse, att för nyss omförmålt fall ärendet ånyo skall underställas nämnden.

Vid remissen till lagrådet av lagförslaget anförde *föredragande departementschefen* — efter att hava redogjort för gällande författningsbestämmelser om utskrivning från sinnessjukhus samt den rörande ändring av dessa bestämmelser föreliggande utredningen — bland annat följande:

»Sedan sinnessjuknämnden år 1931 begynte sin verksamhet, har antalet ärenden hos nämnden oavbrutet ökats. Medan antalet till nämnden inkomna ärenden under första verksamhetsåret utgjorde 460, uppgick antalet under 1940 till 2,340. Behovet av en minskning av nämndens arbetsbörda har därför enligt nämndens åsikt allt mera aktualiserats. Ehuru inom strafflagberedningen för närvarande förberedas vissa frågor, vilka äga nära samband med sinnessjuknämndens verksamhet, har nämnden — då tidpunkten för avlämnandet av beredningens blivande betänkande nu icke kan närmare angivas — ansett sig böra utan avbidan på detta betänkande framlägga förslag till vissa ändringar i sinnessjuklagen, vilka äro avsedda att medföra en begränsning av nämndens verksamhet.

Otvivelaktigt är det ur flera synpunkter önskvärt att vinna en viss avlastning av nämndens arbetsuppgifter. Med hänsyn till den pågående utredningen av frågan om behandlingen av psykiskt abnorma förbrytare synas emellertid i detta sammanhang andra ändringar i sinnessjuklagen icke böra vidtagas än sådana, som äro betingade av det föreliggande behovet att begränsa sinnessjuknämndens verksamhet. Från denna utgångspunkt skola de i ärendet framlagda ändringsförslagen i det följande närmare granskas.

Vad först angår sinnessjuknämndens förslag, såvitt det berör 22 § andra stycket sinnessjuklagen, är innebörden av nu gällande bestämmelse i nämnda lagrum den, att, om sinnessjuknämnden avslagit framställning om utskrivning av person, som för vård intagits å sinnessjukhus, nämnden ej må till

prövning upptaga ny framställning, som inkommit förrän fyra månader förflutit från den dag, då beslutet om avslag å den föregående framställningen meddelades. Bestämmelsen är tillämplig ej blott å framställningar, vilka avse straffriförklarade och med dem jämställda och vilka nämnden alltså behandlar såsom första instans, utan även å klagomål hos nämnden över sådant beslut av sjukvårdsläkaren, varigenom framställning om utskrivning lämnats utan bifall. Närmast för att vinna minskning av antalet klagomål hos nämnden har nämnden föreslagit förlängning av nyssnämnda tid av fyra månader till sex månader. Mot detta förslag, vilket icke mött gensaga i remissyttrandena, synes någon erinran icke vara att göra. Om sinnessjuknämnden lämnat anförd klagan över beslut av sjukvårdsläkare utan bifall, kan denne, såsom nämnden framhållit, oberoende av huruvida nu ifrågavarande tidsfrist utgått eller ej, utskriwa patienten, därest ändring skett i fråga om de förhållanden, vilka inverka på utskrivningsfrågans bedömande.

Sinnessjuknämnden har vidare föreslagit ändring av 19 § första stycket sinnessjuklagen. I nämnda lagrum regleras frågan om försöksutskrivning av sinnessjuk. Försöksutskrivningen må enligt första punkten i nämnda stycke omfatta en tid av högst ett år i sänder. Härutinnan skulle enligt sinnessjuknämndens förslag den ändringen vidtagas, att försöksutskrivningen allenast angåves skola ske »under viss begränsad tid eller tills vidare». Enligt 20 § första stycket sinnessjuklagen är det sinnessjuknämnden som beslutar om utskrivning av straffriförklarade och med dem jämställda. Om den föreslagna ändringen genomföres är det, enligt vad nämnden uppgiver, dess avsikt att i sådana fall där farlighet för annans personliga säkerhet eller eget liv icke kan anses föreligga besluta försöksutskrivning på obestämd tid och uppdraga åt läkaren att bestämma om detaljerna i de villkor, som skola gälla för försöksutskrivningen. Härigenom skulle en ej obetydlig minskning av antalet ärenden hos nämnden ernås. Att märka är emellertid att den nu föreslagna ändringen av 19 § får betydelse även för sådana fall då, i enlighet med vad i det följande kommer att föreslås, vederbörande läkare erhållit uppdrag av sinnessjuknämnden att verkställa utskrivning.

Jämväl detta förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran i remissyttrandena.

Jag förordar den av sinnessjuknämnden föreslagna ändringen beträffande tiden för försöksutskrivning. På grund härav torde i 19 § första stycket böra angivas, att sinnessjuk under de i lagrummet närmare angivna omständigheterna må på försök utskrivnas 'för viss bestämd tid eller tills vidare'. Vidare torde andra punkten i samma stycke — enligt vilken försöksutskrivning må förbindas med åläggande att iakttaga de föreskrifter, som utskrivningsmyndigheten må hava meddelat — med hänsyn till den av sinnessjuknämnden uttryckta avsikten att i vissa fall åt läkaren överlämna att bestämma om detaljerna i villkoren för försöksutskrivningen böra så jämkas, att vederbörande ålägges att iakttaga de föreskrifter, som i anledning av utskrivningen meddelas.

Strafflagberedningen har i sitt remissyttrande föreslagit, att genom ännu en ändring i sinnessjuklagen möjlighet skulle beredas att ytterligare begränsa sinnessjuknämndens verksamhet. Såsom av den förut lämnade redogörelsen för sinnessjuklagens bestämmelser om utskrivning från sinnessjukhus framgår kan utskrivning av straffriförklarade och med dem jämställda beslutas endast av nämnden. Under hänvisning till att förhållandena beträffande många straffriförklarade vore sådana, att farlighet eller högre grad av samhällsbesvärlighet praktiskt taget kunde anses utesluten samt att nämnden i dylika fall utan olägenhet torde kunna överlämna åt vederbörande sjukvårdsläkare att besluta i utskrivningsfrågan föreslår beredningen sådan ändring av sinnessjuklagen, att nämnden i fråga om viss person må överlämna till sjukvårdsläkaren att besluta om utskrivning.

Grunden till den uppdelning av utskrivningsfrågorna mellan sinnessjuknämnden och sjukvårdsläkaren, som är företagen i sinnessjuklagen, är framför allt att söka däri, att prövningen av utskrivningsfrågor beträffande straffriförklarade ansetts mera ansvarsfull och därför måst uppdragas åt en särskilt kvalificerad myndighet. En dylik kvalificerad prövning har ansetts motiverad även beträffande vissa andra sinnessjuka, i främsta rummet dem, vilka, enligt vad känt är, under inflytande av sinnessjukdom begått mot annans personliga säkerhet riktat brott, vilket icke blivit beivrat. Gärningsmannen till ett egendomsbrott blir sålunda underkastad strängare regler om straffriförklaring ägt rum än om brottet ej blivit föremål för beivran. I det förra fallet skall nämligen utskrivningsfrågan handläggas av sinnessjuknämnden men i det senare fallet av sjukvårdsläkaren. Det kan ifrågasättas, huruvida de strängare reglerna äro behövlige i avseende å straffriförklarade, som icke begått brott mot person. I varje fall synes det icke behöva möta betänkligheter att giva sinnessjuknämnden möjlighet att åt sjukvårdsläkaren överlämna beslutanderätten i fråga om utskrivning av sådana sinnessjuka, vilkas brottslighet ej riktat sig mot annans personliga säkerhet. Det förutsättes, att sinnessjuknämnden begagnar sig av denna möjlighet först efter det den varit i tillfälle konstatera, att bedömandet av utskrivningsfrågan icke kompliceras genom omständigheter av mera speciell beskaffenhet. Vad sinnessjuknämnden i sitt yttrande över strafflagberedningens förslag anført rörande sådana fall då den, om vilkens utskrivning är fråga, efter det nämnden överlämnat åt läkaren att avgöra utskrivningsfrågan begår mot annans personliga säkerhet riktat brott, torde böra iakttagas. Det läkaren givna uppdraget bör därför i sådana fall anses såsom återkallat.

En konsekvens av förevarande förslag är, att sökande i utskrivningsärende (den för vård intagne, hans förmyndare, gode man, make eller anförvant eller någon, som är ansvarig för kostnaden för hans vårdande) icke kan med säkerhet veta, huruvida det är sinnessjuknämnden eller sjukvårdsläkaren, som skall pröva utskrivningsfrågan. Göres ansökan hos orätt myndighet, bör denna givetvis ofördröjligen överlämna ansökningen till den, som rätteligen har att pröva densamma. Är av nämnden åt läkare lämnat uppdrag att avgöra viss utskrivningsfråga att anse såsom återkallat, bör läkaren

omedelbart bringa detta förhållande till nämndens kännedom. Genom cirkulärskrivelse från nämnden torde lämpligen böra för sjukvårdsläkarna klargöras vad de i nu ifrågavarande hänseenden hava att iakttaga. Den omständigheten att utomstående icke säkert kunna veta, huruvida det är nämnden eller läkaren som har att pröva utskrivningsfrågan torde därför icke komma att medföra större olägenhet.

Jag vill på grund av det nu anförda föreslå, att i 20 och 21 §§ sinnessjuklagen vidtagas följande ändringar. I 20 § första stycket bör såsom huvudregel stadgas, att det tillkommer sinnessjuknämnden att beträffande sådan för vård å sinnessjukhus intagen person, för vilkens utskrivning jämlikt 18 § hinder möter på grund av vad i andra stycket av samma paragraf stadgas, antingen själv efter anmälan eller framställning besluta om utskrivning enligt 17 eller 19 § eller uppdraga åt sjukvårdsläkaren att därom meddela beslut. I en andra punkt bör häri den begränsningen göras, att sådant uppdrag ej må meddelas i fall där det brott, som utgör hinder för utskrivning jämlikt 18 §, varit riktat mot annans personliga säkerhet. I en tredje punkt torde böra föreskrivas, att uppdraget skall anses återkallat, därest den, om vilkens utskrivning är fråga, begär sådant brott efter det uppdraget meddelats. I 20 § andra stycket och 21 § första stycket synas slutligen ett par redaktionella jämkningar böra företagas.

Såväl de nu föreslagna ändringarna som ändringsförslaget beträffande 22 § andra stycket få på grund av hänvisning i 50 § betydelse även i fråga om utskrivning från sinnessjukavdelning vid fångvården.

De av mig förordade ändringarna beträffande sinnessjuknämndens verksamhet torde böra träda i kraft den 1 juli 1941.»

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Propositionen avser till en början att tillsynen över de statliga sinnessjukhus eller avdelningar därav, som äro avsedda för vård av sinnesslöa, skall överflyttas från överinspektören för sinnessjukvården till inspektören för sinnesslövården. Utskottet har icke något att erinra mot detta förslag, vilket innefattas i ett tillägg till 7 § sinnessjuklagen.

Utskottet.

Propositionen innebär i övrigt vissa ändringar av bestämmelserna rörande sinnessjuknämndens verksamhet. Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, har under nämndens verksamhetstid antalet av de ärenden, som nämnden haft att handlägga, oavbrutet ökats, därvid ökningen beträffande ärenden rörande utskrivning av straffriförklarade och med dem jämställda varit relativt störst. Genom de i propositionen framlagda ändringsförslagen avses att vinna en lättnad i nämndens arbetsbörda, vilken blivit mångdubbelt större än som vid nämndens tillkomst förutsattes.

Utskottet vill erinra, att det väsentliga skälet för sinnessjuknämndens tillkomst — genom 1929 års sinnessjuklag — var önskemålet att förstärka garantierna mot obehörigt kvarhållande av patienter å sinnessjukhus. Nämnden skulle sålunda utgöra en opartisk och auktoritativ klagoinstans, dit de intagna

och deras anhöriga skulle kunna vända sig med framställningar om utskrivning. Det ansågs emellertid icke lämpligt, att nämnden skulle bliva endast klagoinstans, vilket bland annat skulle inneburi, att utskrivningsfrågor rörande straffriförklarade såsom förut skulle handläggas av medicinalstyrelsen med rätt för vederbörande att föra klagan hos nämnden. Därför överlämnades åt nämnden att besluta rörande utskrivning av straffriförklarade, och med dessa jämställde den nya lagen i utskrivningshänseende dem som, enligt vad känt är, under inflytande av sinnessjukdom begått mot annans personliga säkerhet riktat brott, vilket icke blivit beivrat.

Då nu sinnessjuknämnden icke synes vara i stånd att medhinna alla de uppgifter, som åvila densamma, framstår som en nära till hands liggande lösning att begränsa nämndens verksamhet till den huvuduppgift, för vilken nämnden egentligen inrättats, samt åt medicinalstyrelsen eller annat centralt organ överlämna att besluta om utskrivning av straffriförklarade och med dessa i utskrivningshänseende jämställda. I propositionen, som icke avser en dylik genomgripande omläggning av utskrivningsbestämmelserna, föreslås i stället andra sätt att minska nämndens arbetsbörda. Enligt utskottets uppfattning torde en bestående lösning icke kunna vinnas enbart genom vad sålunda föreslagits. Såsom i propositionen erinras, pågår emellertid för närvarande en utredning rörande frågan om behandlingen av psykiskt abnorma förbrytare, och i samband därmed torde en genomgående översyn av utskrivningsbestämmelserna komma att ske. Detta bör dock icke hindra att redan nu begränsade åtgärder till minskning av nämndens arbetsbörda vidtagas.

Enligt 22 § andra stycket sinnessjuklagen, till vilket 23 § hänvisar, må sinnessjuknämnden, sedan nämnden avslagit framställning om utskrivning av en å sinnessjukhus intagen person, icke till prövning upptaga ny framställning, som inkommit förrän fyra månader förflutit från den dag, då beslutet om avslag å den föregående framställningen meddelades. Denna inskränkning av klagorätten har till syfte att förebygga ständiga upprepningar av obefogade klagomål. I propositionen föreslås en förlängning av nämnda tidrymd till sex månader.

Redan i yttrande över det kommittéförslag, som låg till grund för 1929 års sinnessjuklag, anmärkte medicinalstyrelsen beträffande ifrågavarande lagrum, att omständigheter kunde inträffa som motiverade utskrivning innan fyra månader förflutit från det framställning därom avslagits, samt att därför den föreslagna inskränkningen borde uteslutas. Vad sålunda anförts kan tydligen med ännu större styrka invändas mot ett förslag att utsträcka nämnda tid från fyra till sex månader. Med hänsyn härtill har utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka den i propositionen föreslagna ändringen av 22 § andra stycket.

Utskottet har uppmärksammat, att ifrågavarande stadgande givits sådan ordalydelse, att icke blott rätten att få en framställning prövad av nämnden utan även nämndens befogenhet att ingå i prövning därav är begränsad. Stadgandet utgör visserligen icke hinder för nämnden att pröva en anmälan från vederbörande sjukvårdsläkare eller överinspektören för sinnessjukvården, men det synes olämpligt, att nämnden sålunda för att kunna pröva en utskrivnings-

fråga före den angivna tidens utgång skall vara beroende av att en sådan anmälan inkommer. För avhjälpan av de olägenheter, vartill lagrummets ordalydelse föranleder, vill utskottet förorda, att lagrummet — efter förebild av stadgandet i 10 § av 1937 års lag om förvaring och internering i säkerhetsanstalt — gives den lydelse, att nämnden icke är skyldig att mer än en gång var fjärde månad pröva framställning om utskrivning.

Beträffande de i propositionen föreslagna ändringarna i 19 §, vilka torde kunna medföra någon minskning av antalet ärenden hos nämnden, har utskottet ej funnit anledning till erinran.

Med avseende å 18 § andra stycket åsyftas i motionen II: 267, att förbudet mot utskrivning enligt paragrafens första stycke skulle borttagas beträffande patient som, enligt vad känt är, under inflytande av sinnessjukdom begått mot annans personliga säkerhet riktat brott, vilket icke blivit beivrat. Motionären, som sett frågan huvudsakligen ur synpunkten av dess samband med vissa spörsmål rörande alkoholistvården, har närmast haft för ögonen fall, där den föreliggande brottsligheten är av endast lindrigare art. Den ovannämnda kategorien av sinnessjuka omfattar emellertid även för andras personliga säkerhet mycket farliga förbrytare. Beträffande dessa kräver uppenbarligen samhällets intresse av skydd att de äro underkastade de strängare reglerna om utskrivning. Frågan om en uppdelning av här avsedda utskrivningsfall i lindrigare och svårare torde åter med hänsyn till ovan berörda utredning rörande behandlingen av psykiskt abnorma förbrytare icke nu böra upptagas till övervägande. Utskottet avstyrker därför motionen i denna del.

Beträffande 20 § sinnessjuklagen har i propositionen föreslagits sådan ändring av de i lagrummet upptagna bestämmelserna, att sinnessjuknämnden beredes möjlighet att för varje särskilt fall åt sjukvårdsläkaren överlämna sin beslutanderätt i fråga om utskrivning av sinnessjuka, vilkas brottslighet ej riktat sig mot annans personliga säkerhet. Enligt vad motionären föreslagit, skulle sistnämnda förbehåll ej intagas i lagrummet. Utskottet har emellertid, med tanke på en framtida omläggning av utskrivningsbestämmelserna, ej ansett sig nu böra taga ställning till frågan om utsträckning av sjukvårdsläkarens befogenhet med avseende å utskrivning, varför utskottet icke heller i denna del finner sig böra tillstyrka motionen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, under förklarande att riksdagen funnit viss ändring böra vidtagas i det genom förevarande proposition framlagda lagförslaget, för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

L a g**om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen den 19 september 1929
(nr 321).**

Härigenom förordnas, att 7 samt 19—22 §§ sinnessjuklagen den 19 september 1929 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

7 §.

Vad i denna lag stadgas om sinnessjukdom och sinnessjuk skall i tillämpliga delar gälla beträffande sinnesslöhet och sinnesslö; dock att beträffande sinnesslövärderna vad i lagen stadgas om överinspektören för sinnessjukvården i stället skall gälla en av Konungen förordnad inspektör för sinnesslövärderna.

19 §.

Sinnessjuk, som är för vård intagen å sinnessjukhus, må, där hans tillstånd icke innefattar fara för annans personliga säkerhet eller eget liv, på försök utskrivas för viss bestämd tid eller tills vidare. Sådan utskrivning må förbindas med åläggande att iakttaga de föreskrifter, som i anledning av utskrivningen meddelas. Åsidosättas sålunda givna föreskrifter eller finnes eljest fortsatt vård å sinnessjukhus erforderlig, må förordnande meddelas om den sjukas återintagande å sinnessjukhuset.

Utskrivning enligt — — — anstalten utskriven.

20 §.

Beträffande sådan för vård å sinnessjukhus intagen person, för vilkens utskrivning jämlikt 18 § hinder möter på grund av vad i andra stycket av samma paragraf stadgas, tillkomme det sinnessjukanämnden att antingen själv efter anmälan eller framställning, som nedan sägs, besluta om utskrivning enligt 17 eller 19 § eller uppdraga åt sjukvårdsläkaren att därom meddela beslut. Uppdrag, som nu sagts, må dock ej meddelas i fall, där det brott, som utgör hinder för utskrivning enligt 18 §, varit riktat mot annans personliga säkerhet. Begår den, om vilkens utskrivning är fråga, sådant brott efter det uppdraget meddelats, skall detta anses återkallat.

I andra än de i första stycket omnämnda fall ankomme det å sjukvårdsläkaren att besluta om utskrivning och äge jämväl överinspektören för sinnessjukvården förordna därom.

Sjukvårdsläkaren tillkomme — — — på försök.

21 §.

Finner sjukvårdsläkaren anledning föreligga till utskrivning i fall, där beslutanderätten tillkommer sinnessjukanämnden, har han att ofördröjligen göra anmälan därom hos nämnden.

Överinspektören för — — — sådan anmälan.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

22 §.

Utskrivning av — — — göras skriftligen.

Har sinnessjuknämnden avslagit Sinnessjuknämnden är icke skyldig framställning, som i första stycket att mer än en gång var fjärde månad sägs, må nämnden ej till prövning pröva framställning om utskrivning. upptaga ny framställning, som inkommit förrän sex månader förflutit från den dag, då beslutet om avslag å den föregående framställningen meddelades.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1941.

B) att den i ämnet väckta motionen II:267, i vad den icke blivit besvarad genom utskottets hemställan under A), icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 maj 1941.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Gürde, Wagnsson, Karl Emil Johanson, Branting, Karl Johan Olsson, Caap* och *Anton Svensson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Olsson* i Mellerud, *Björling, Lindberg* i Stockholm*, *Larsson* i Hede*, *Werner, Landgren* och *Andersson* i Mölndal.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
